

Cuprins

PARTEA GENERALĂ	1
Capitolul I. Principiile și limitele aplicării legii procesual penale	3
<i>Secțiunea 1. Principiile fundamentale care stau la baza procesului penal</i>	<i>3</i>
§1. Principiul legalității	3
§2. Principiul separării funcțiilor judiciare	5
§3. Presumția de nevinovăție	7
§4. Principiul aflării adevărului	8
§5. <i>Ne bis in idem</i>	9
§6. Principiul oficialității	11
§7. Caracterul echitabil și termenul rezonabil al procesului penal	13
§8. Principiul garantării dreptului la libertate și siguranță	13
§9. Principiul garantării dreptului la apărare	15
§10. Principiul respectării demnității umane și a vieții private	17
§11. Limba oficială și dreptul la interpret	19
§12. Principiul egalității persoanelor în procesul penal	19
§13. Principiul operativității în procesul penal	20
<i>Secțiunea a 2-a. Limitele aplicării legii procesual penale</i>	<i>21</i>
§1. Aplicarea în timp a legii procesual penale	21
1.1. Principiul activității	21
1.2. Excepții de la principiul activității	22
§2. Aplicarea în spațiu a legii procesual penale	23
2.1. Principiul teritorialității	23
2.2. Excepții de la principiul teritorialității	23
Capitolul al II-lea. Acțiunea penală și acțiunea civilă în procesul penal	25
<i>Secțiunea 1. Acțiunea penală în procesul penal</i>	<i>25</i>
§1. Noțiuni	25
§2. Punerea în mișcare a acțiunii penale	26
§3. Exercitarea acțiunii penale	27
§4. Stingerea acțiunii penale	27
4.1. Fapta nu există [art. 16 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală]	28
4.2. Fapta nu este prevăzută de legea penală ori nu a fost săvârșită cu vinovăția prevăzută de lege [art. 16 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală]	29
4.3. Nu există probe că o persoană a săvârșit infracțiunea [art. 16 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală]	29

4.4. Există o cauză justificativă sau de neimputabilitate [art. 16 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură penală]	30
4.5. Lipsește plângerea prealabilă, autorizarea sau sesizarea organului competent ori o altă condiție prevăzută de lege, necesară pentru punerea în mișcare a acțiunii penale [art. 16 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală]	32
4.6. A intervenit amnistia sau prescripția, decesul suspectului ori al inculpatului persoană fizică sau s-a dispus radierea suspectului ori inculpatului persoană juridică [art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală]	33
4.7. A fost retrasă plângerea prealabilă, în cazul infracțiunilor pentru care retragerea acesteia înlătură răspunderea penală, a intervenit împăcarea ori a fost încheiat un acord de mediere în condițiile legii [art. 16 alin. (1) lit. g) din Codul de procedură penală]	34
4.8. Există o cauză de nepedepsire prevăzută de lege [art. 16 alin. (1) lit. h) din Codul de procedură penală]	35
4.9. Există autoritate de lucru judecat [art. 16 alin. (1) lit. i) din Codul de procedură penală]	36
4.10. A intervenit un transfer de proceduri cu un alt stat, potrivit legii [art. 16 alin. (1) lit. j) din Codul de procedură penală]	36
4.11. Reluarea procesului penal, ulterior stingerii acțiunii penale	37
§5. Soluțiile dispuse/pronunțate în funcție de cauzele prevăzute de art. 16 din Codul de procedură penală	38
<i>Secțiunea a 2-a. Acțiunea civilă în procesul penal</i>	39
§1. Noțiune și subiecți	39
§2. Condițiile exercitării acțiunii civile în procesul penal	41
§3. Dreptul de opțiune în exercitarea acțiunii civile	41
§4. Rezolvarea acțiunii civile în procesul penal	42
§5. Regula „ <i>electa una via</i> ” și excepțiile de la această regulă	44
§6. Raportul acțiunilor în procesul penal	46
Capitolul al III-lea. Participanții în procesul penal	48
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	48
<i>Secțiunea a 2-a. Competența funcțională, după materie și după calitatea persoanei a instanțelor judecătorești</i>	48
§1. Organizarea instanțelor judecătorești	48
§2. Competența instanțelor judecătorești. Formele competenței	49
2.1. Formele principale ale competenței	50
2.1.1. Competența funcțională	50
2.1.2. Competența materială	50
2.1.3. Competența teritorială	51

2.2. Formele subsidiare ale competenței _____	53
2.2.1. <i>Competența personală</i> _____	53
2.2.2. <i>Competența specială</i> _____	54
2.2.3. <i>Competența extraordinară (excepțională)</i> _____	54
§3. Competența de judecată în primă instanță și în căi de atac _____	54
3.1. Judecata în primă instanță _____	54
3.2. Judecata în căile de atac _____	55
§4. Compunerea completelor de judecată _____	55
4.1. Compunerea completelor la judecătorii, tribunale, curți de apel _____	56
4.2. Compunerea completelor la Înalta Curte de Casație și Justiție _____	56
<i>Secțiunea a 3-a. Dispoziții speciale privind competența instanțelor judecătorești</i> _____	58
§1. Reunirea cauzelor _____	58
1.1. Cazuri de reunire _____	58
1.2. Procedura reunirii cauzelor _____	59
1.3. Competența în cazul reunirii cauzelor _____	59
§2. Disjungerea _____	60
§3. Schimbarea calității inculpatului _____	61
§4. Excepțiile de necompetență _____	62
§5. Conflictul de competență _____	62
§6. Prorogarea de competență _____	64
<i>Secțiunea a 4-a. Competența judecătorului de drepturi și libertăți și a judecătorului de cameră preliminară</i> _____	66
§1. Competența judecătorului de drepturi și libertăți _____	66
§2. Competența judecătorului de cameră preliminară _____	67
<i>Secțiunea a 5-a. Organele de urmărire penală și competența acestora</i> _____	68
§1. Procurorii _____	68
§2. Organele de cercetare penală _____	70
<i>Secțiunea a 6-a. Incompatibilitatea, abținerea și recuzarea</i> _____	70
§1. Incompatibilitatea _____	70
§2. Abținerea și recuzarea _____	72
<i>Secțiunea a 7-a. Subiecții procesuali principali și drepturile acestora</i> _____	73
§1. Suspectul _____	73
§2. Persoana vătămată _____	74
<i>Secțiunea a 8-a. Inculpatul și drepturile acestuia</i> _____	75
<i>Secțiunea a 9-a. Partea civilă și drepturile acesteia</i> _____	76
<i>Secțiunea a 10-a. Partea responsabilă civilmente și drepturile acesteia</i> _____	77
<i>Secțiunea a 11-a. Avocatul. Asistența juridică și reprezentarea</i> _____	78

Capitolul al IV-lea. Probele și mijloacele de probă	81
<i>Secțiunea 1. Reguli generale</i>	81
§1. Noțiune	81
§2. Sarcina probei	83
§3. Administrarea probelor	84
§4. Principiul loialității administrării probelor	86
§5. Aprecierea probelor	87
<i>Secțiunea a 2-a. Audierea persoanelor</i>	87
§1. Audierea suspectului sau inculpatului	88
§2. Audierea persoanei vătămate, a părții civile și a părții responsabile civilmente	89
§3. Audierea martorului	90
§4. Audierea expertului	92
<i>Secțiunea a 3-a. Percheziția</i>	93
§1. Percheziția domiciliară	93
§2. Percheziția corporală	98
§3. Percheziția unui vehicul	99
<i>Secțiunea a 4-a. Expertiza și constatarea</i>	100
§1. Expertiza	100
1.1. Dispunerea expertizei	100
1.2. Desemnarea expertului. Drepturile și obligațiile acestuia	101
1.3. Procedura expertizei. Raportul de expertiză	102
§2. Constatarea	103
<i>Secțiunea a 5-a. Cercetarea locului faptei și reconstituirea</i>	104
§1. Cercetarea locului faptei	104
§2. Reconstituirea	105
Capitolul al V-lea. Măsurile preventive, măsurile asigurătorii, restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare	107
<i>Secțiunea 1. Măsurile preventive</i>	107
§1. Condițiile generale de luare a măsurilor de prevenție	107
§2. Organele judiciare care dispun măsuri preventive	109
§3. Actele prin care se pot dispune măsurile preventive	110
§4. Calea de atac împotriva actelor procesuale prin care se dispun măsurile preventive	111
§5. Verificarea legalității măsurilor de prevenție în camera preliminară	113
§6. Verificarea legalității măsurilor de prevenție în faza de judecată	113
§7. Măsurile preventive privite în special	115
7.1. Reținerea	115
7.2. Controlul judiciar	117
7.3. Controlul judiciar pe cauziune	119

7.4. Arestarea preventivă	122
7.4.1. Temeiuri privind arestarea preventivă	122
7.4.2. Procedura arestării preventive	133
7.5. Arestul la domiciliu	139
7.5.1. Condiții privind dispunerea măsurii	139
7.5.2. Procedura arestului la domiciliu	141
§8. Încetarea de drept a măsurilor preventive	145
§9. Revocarea și înlocuirea măsurilor preventive	147
9.1. Revocarea măsurii preventive	147
9.2. Înlocuirea măsurilor preventive	148
§10. Măsurile de prevenție luate față de minori	150
<i>Secțiunea a 2-a. Măsurile asigurătorii, restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii</i>	150
§1. Măsurile asigurătorii	150
1.1. Noțiune	150
1.2. Scop	151
1.3. Organele care dispun luarea măsurilor asigurătorii	151
1.4. Persoanele ale căror bunurilor pot fi vizate prin măsurile asigurătorii	151
1.5. Reguli speciale privind măsurile asigurătorii	153
1.6. Contestarea măsurilor asigurătorii	153
1.7. Sechestrul	154
1.8. Poprirea	155
§2. Restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare	156
2.1. Restituirea lucrurilor	156
2.2. Restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii	156
Capitolul al VI-lea. Acte procesuale și procedurale comune	157
<i>Secțiunea 1. Citarea, comunicarea altor acte procedurale, mandatul de aducere</i>	157
§1. Citarea	157
1.1. Modalități de citare. Cuprinsul citației	157
1.2. Locul de citare	159
1.3. Înmânarea citației	161
1.4. Dovada citării	162
1.5. Incidente privind citarea	163
§2. Comunicarea altor acte procedurale	163
§3. Mandatul de aducere	163
<i>Secțiunea a 2-a. Termenele</i>	165
§1. Clasificare	165
§2. Modul de calcul al termenelor	166
§3. Reguli speciale privind acte considerate în termen	167

§4. Consecința încălcării dispozițiilor privind termenele (sanctiunea nerespectării acestora)	167
<i>Secțiunea a 3-a. Cheltuielile judiciare</i>	168
<i>Secțiunea a 4-a. Nulitățile</i>	170
§1. Efectele generale ale nulităților	170
§2. Nulitatea absolută	170
§3. Nulitatea relativă	172
<i>Secțiunea a 5-a. Amenda judiciară</i>	173
Teste-grilă	176
<i>Răspunsuri</i>	193
PARTEA SPECIALĂ	195
Capitolul I. Urmărirea penală	197
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	197
<i>Secțiunea a 2-a. Sesizarea organelor de urmărire penală</i>	198
§1. Aspecte generale	198
§2. Modurile generale de sesizare a organelor de urmărire penală	199
2.1. Plângerea	199
2.2. Denunțul	200
2.3. Actele de sesizare ale organelor de constatare	201
2.4. Sesizarea din oficiu (autosesizarea)	202
2.5. Infrațiunea flagrantă	202
§3. Modurile speciale de sesizare a organelor de urmărire penală.	
Plângerea prealabilă	203
<i>Secțiunea a 3-a. Urmărirea penală efectuată de procuror. Conducerea și supravegherea de către procuror a activității organelor de cercetare penală</i>	205
§1. Urmărirea penală efectuată de procuror	205
§2. Conducerea și supravegherea de către procuror a activității organelor de cercetare penală	206
<i>Secțiunea a 4-a. Efectuarea urmăririi penale</i>	207
§1. Începerea urmăririi penale	207
§2. Extinderea urmăririi penale și schimbarea încadrării juridice.	
Punerea în mișcare a acțiunii penale	209
§3. Suspendarea urmăririi penale	210
§4. Soluțiile de netrimitere în judecată și de neurmărire penală	211
4.1. Clasarea	211
4.2. Renunțarea la urmărire penală	213
§5. Continuarea urmăririi penale la cererea suspectului sau inculpatului	214

§6. Terminarea urmăririi penale _____	215
<i>Secțiunea a 5-a. Rezolvarea cauzelor și sesizarea instanței</i> _____	217
<i>Secțiunea a 6-a. Reluarea urmăririi penale</i> _____	218
<i>Secțiunea a 7-a. Plângerea împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală</i> _____	219
§1. Plângerea împotriva actelor organelor de cercetare penală _____	219
§2. Plângerea împotriva actelor procurorului _____	220
§3. Plângerea la judecător împotriva actelor de neurmărire penală sau de netrimitere în judecată _____	221
Capitolul al II-lea. Camera preliminară _____	225
§1. Obiectul procedurii _____	225
§2. Etapele procedurii _____	226
§3. Soluții _____	227
Capitolul al III-lea. Judecata _____	230
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i> _____	230
<i>Subsecțiunea 1. Noțiune, limitele fazei de judecată și principiile judecării</i> _____	230
§1. Noțiune _____	230
§2. Limitele fazei de judecată _____	231
§3. Principiile fazei de judecată _____	232
3.1. Publicitatea _____	232
3.2. Nemijlocirea _____	235
3.3. Oralitatea _____	236
3.4. Contradictorialitatea _____	237
<i>Subsecțiunea a 2-a. Reglementări generale privind judecata</i> _____	238
§1. Rolul instanței de judecată _____	238
§2. Locul unde se desfășoară judecata _____	239
§3. Citarea părților și a altor persoane _____	239
§4. Compunerea instanței de judecată _____	241
§5. Participanții la ședința de judecată și drepturile acestora. Asigurarea apărării _____	242
§6. Atribuțiile președintelui completului de judecată _____	245
§7. Constatarea infracțiunilor de audiență _____	246
§8. Suspendarea judecării _____	247
§9. Deliberarea, pronunțarea și redactarea hotărârilor _____	250
§10. Noțiunea și felul hotărârilor judecătorești _____	253
<i>Secțiunea a 2-a. Judecata în primă instanță</i> _____	256
<i>Subsecțiunea 1. Considerații generale privind gradele de jurisdicție, obiectul și participanții la judecata în primă instanță</i> _____	256
§1. Sistemul gradelor de jurisdicție _____	256
§2. Obiectul judecării în primă instanță _____	257

§3. Participanții la judecata în primă instanță _____	258
<i>Subsecțiunea a 2-a. Etapele procesuale ale judecării în primă instanță</i> _____	260
§1. Activitățile care compun judecata în primă instanță _____	260
§2. Măsurile premergătoare ședinței de judecată _____	262
§3. Ședința de judecată în primă instanță _____	263
3.1. Începutul ședinței de judecată _____	263
3.2. Procedura în cazul recunoașterii învinuirii _____	265
3.3. Diferențe între acordul de recunoaștere a vinovăției și procedura recunoașterii învinuirii _____	267
3.4. Cercetarea judecătorească _____	268
3.5. Dezbaterile _____	274
§4. Deliberarea și rezolvarea cauzei în primă instanță _____	275
4.1. Deliberarea _____	275
4.2. Rezolvarea acțiunii penale _____	276
§5. Pronunțarea, redactarea și comunicarea hotărârii în primă instanță _____	280
§6. Cuprinsul hotărârii _____	281
<i>Secțiunea a 3-a. Apelul</i> _____	284
§1. Hotărârile supuse apelului _____	284
§2. Titularii dreptului de apel _____	285
§3. Termenul de apel și repunerea în termenul de apel _____	286
§4. Declarația și motivarea apelului. Renunțarea la apel. Retragerea apelului _____	287
§5. Efectele apelului _____	288
5.1. Efectul suspensiv _____	288
5.2. Efectul devolutiv _____	289
5.3. Efectul neagrării situației în propriul apel (<i>non reformatio in peius</i>) _____	290
5.4. Efectul extensiv _____	291
§6. Judecarea apelului _____	291
§7. Soluționarea apelului _____	293
7.1. Respingerea apelului _____	293
7.2. Admiterea apelului _____	294
§8. Hotărârile instanței de apel _____	295
§9. Rejudecarea cauzei după desființarea hotărârii atacate cu apel _____	295
<i>Secțiunea a 4-a. Contestația. Cazuri</i> _____	296
<i>Secțiunea a 5-a. Contestația în anulare</i> _____	307
§1. Considerații preliminare _____	307
§2. Cazurile de contestație în anulare _____	308
2.1. Judecata în apel a avut loc fără citarea legală a unei părți sau când, deși legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a	

înștiința instanța despre această imposibilitate [art. 426 lit. a) din Codul de procedură penală]	308
2.2. Inculpatul a fost condamnat, deși existau probe cu privire la o cauză de încetare a procesului penal [art. 426 lit. b) din Codul de procedură penală]	310
2.3. Hotărârea a fost pronunțată de alt complet decât cel care a luat parte la dezbaterile pe fond a procesului [art. 426 lit. c) din Codul de procedură penală]	311
2.4. Instanța nu a fost compusă potrivit legii ori a existat un caz de incompatibilitate [art. 426 lit. d) din Codul de procedură penală]	311
2.5. Judecata a avut loc fără participarea procurorului sau a inculpatului, când aceasta era obligatorie, potrivit legii [art. 426 lit. e) din Codul de procedură penală]	312
2.6. Judecata a avut loc în lipsa avocatului, când asistența juridică a inculpatului era obligatorie, potrivit legii [art. 426 lit. f) din Codul de procedură penală]	313
2.7. Ședința de judecată nu a fost publică, în afară de cazurile când legea prevede altfel [art. 426 lit. g) din Codul de procedură penală]	314
2.8. Instanța nu a procedat la audierea inculpatului prezent, dacă audierea era legal posibilă [art. 426 lit. h) din Codul de procedură penală]	314
2.9. Împotriva unei persoane s-au pronunțat două hotărâri definitive pentru aceeași faptă [art. 426 lit. i) din Codul de procedură penală]	315
§3. Procedura introducerii contestației în anulare	315
§4. Procedura judecării contestației în anulare	316
4.1. Instanța competentă	316
4.2. Suspendarea executării hotărârii atacate	317
4.3. Admiterea în principiu	317
4.4. Judecarea contestației în anulare	318
4.5. Căi de atac	318
<i>Secțiunea a 6-a. Revizuirea</i>	319
§1. Considerații preliminare	319
§2. Cazurile de revizuire	319
2.1. S-au descoperit fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute la soluționarea cauzei și care dovedesc netemeinicia hotărârii pronunțate în cauză [art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală]	320
2.2. Hotărârea a cărei revizuire se cere s-a întemeiat pe declarația unui martor, opinia unui expert sau pe situațiile învederate de un	

interpret, care a săvârșit infracțiunea de mărturie mincinoasă în cauza a cărei revizuire se cere, influențând astfel soluția pronunțată [art. 453 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală]	321
2.3. Un înscris care a servit ca temei al hotărârii a cărei revizuire se cere a fost declarat fals în cursul judecății sau după pronunțarea hotărârii, împrejurare care a influențat soluția pronunțată în cauză [art. 453 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală]	322
2.4. Un membru al completului de judecată, procurorul ori persoana care a efectuat acte de urmărire penală a comis o infracțiune în legătură cu cauza a cărei revizuire se cere, împrejurare care a influențat soluția pronunțată în cauză [art. 453 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură penală]	323
2.5. Două sau mai multe hotărâri judecătorești definitive nu se pot concilia [art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală]	324
2.6. Hotărârea s-a întemeiat pe o prevedere legală ce a fost declarată neconstituțională după ce hotărârea a devenit definitivă, în situația în care consecințele încălcării dispoziției constituționale continuă să se producă și nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii pronunțate [art. 453 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală]	324
§3. Procedura introducerii cererii	325
§4. Procedura judecării revizuirii	327
4.1. Instanța competentă	327
4.2. Măsuri premergătoare și admiterea în principiu	327
4.3. Rejudecarea după admiterea în principiu	329
4.4. Căi de atac	330
<i>Secțiunea a 7-a. Redeschiderea procesului penal în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate</i>	330
§1. Considerații preliminare	330
§2. Titularii și termenul de introducere cererii	331
§3. Procedura introducerii cererii	332
§4. Procedura judecării cererii	333
4.1. Instanța competentă	333
4.2. Măsuri premergătoare și admiterea în principiu	333
4.3. Rejudecarea cauzei	335
Capitolul al IV-lea. Proceduri speciale	336
<i>Secțiunea 1. Acordul de recunoaștere a vinovăției</i>	336
§1. Considerații introductive	336
§2. Obiectul și condițiile acordului	337
§3. Procedura acordului	339
§4. Soluțiile	344

§5. Calea de atac _____	345
<i>Secțiunea a 2-a. Procedura în cauzele cu infractori minori</i> _____	347
§1. Considerații generale _____	347
§2. Urmărirea penală în cauzele cu infractori minori _____	348
§3. Judecata în cauzele cu infractori minori _____	349
§4. Punerea în executare a măsurilor educative _____	351
4.1. Punerea în executare a măsurilor educative neprivative de libertate _____	352
4.2. Punerea în executare a internării într-un centru educativ _____	352
4.3. Punerea în executare a internării într-un centru de detenție _____	353
4.4. Schimbarea regimului de executare a măsurilor educative privative de libertate _____	354
4.5. Amânarea sau întreruperea executării măsurilor privative de libertate _____	354
<i>Secțiunea a 3-a. Procedura reabilitării</i> _____	355
§1. Considerații generale _____	355
§2. Reabilitarea de drept _____	355
§3. Reabilitarea judecătorească _____	356
Capitolul al V-lea. Dispoziții generale privind punerea în executare a hotărârilor penale _____	360
Teste-grilă _____	364
<i>Răspunsuri</i> _____	384
BIBLIOGRAFIE _____	385